

Τὰ μέλλοντα καὶ τὰ παρόντα

Ποιμαντικά Στιγμιότυπα

Τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Διφορούμενες καταστάσεις

Στὰ βασικά «πιστεύω» τοῦ χριστιανοῦ εἶναι καὶ ἡ προσδοκία τῆς ζωῆς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἡ ζωὴ δὲν τελειώνει μὲ τὸν παρόντα αἰῶνα, πού ὁ ποιητὴς τοῦ Ἀκαθίστου τὸν ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸν ἐπιθετικὸ προσδιορισμὸ τοῦ «ἀπατεῶνος». Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐξετάσουμε τὸ ἐπιτυχὲς ἢ μὴ τοῦ προσδιορισμοῦ.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ πρεσβύτες Συμεών, ὁ ὁποῖος διεδραμάτισε σημαντικὸ ρόλο στὴν Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου μας, δὲν ἔμεινε στὰ φαινόμενα γιὰ νὰ ἐξαπατηθεῖ ὅταν τοῦ ἐπεδόθη ὡς βρέφος. Τὸν ἀνεγνώρισε καὶ ὡς Θεὸν τέλειον. Τὸ ζήτημα ὅλων μας εἶναι νὰ μπορούμε νὰ ἀναγνωρίζουμε τὸ διφορούμενο τῶν καταστάσεων, τὸ ταυτόχρονο τῶν γεγονότων. Δὲν περιοριζόμεθα στὴ μία φύση ἢ στὸ ἓνα θέλημα...

Δὲν γίνεται ἐπειδὴ ἔρχεται ὁ μέλλον αἰὼν νὰ ἀρνούμεθα τὴν ὑπαρξὴ τοῦ παρόντος ἢ καὶ τοῦ παρελθόντος. Ἡ Ἐκκλησία μας μπορεῖ μὲ ἄριστο τρόπο νὰ συγχρονίζει τοὺς διαφόρους χρόνους χωρὶς νὰ τοὺς ταυτίζει. Ὁ χῶρος τῆς λατρείας καὶ ὁ χρόνος τῆς εἶναι κατεξοχὴν παροντοποιητικὸς τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρελθόντος ἢ μελλοντοποιητικὸς τοῦ παρόντος. Καλλιεργεῖ τὴ μνήμη τοῦ μέλλοντος καὶ μᾶς προσανατολίζει πρὸς αὐτό. «Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Εβραίου 13, 14). Αὐτὸν τὸν τόπον πού ὁ ἴδιος ὁ Κύριος πορεύεται ἐτοιμᾶσαι (Ἰωάννου 14, 2). Αὐτό, θὰ ἔλεγα εἶναι τὸ σῆμα-σύνθημα πορείας.

Ἡ ἐγκατάσταση εἶναι ὁ μόνιμος κίνδυνος τοῦ χριστιανοῦ. Νὰ βολευτεῖ ἐκεῖ πού εἶναι κατεστημένος· νὰ θρονιαστεῖ ὡς βασιλιάς καὶ νὰ κρατεῖ πεισματικὰ αὐτὸ πού ἔχει ἀντιστρέφοντας τὸ «κράτει ὁ ἔχεις»· νὰ ἀγνοεῖ τὴν ἐντολὴ «πορεύου» καὶ μάλιστα εἰς μαθητεῖαν πάντων τῶν ἐθνῶν (Ματθαίου 28,19), «ἐπεκτεινόμενος τοῖς ἔμπροσθεν». Ἀξίζει τότε νὰ ξεχνάει τὸ δρόμο πού διέτρεξε καὶ νὰ προχωρεῖ σ' αὐτὸν πού βρῖσκεται μπροστὰ του (πρβλ. Φιλιπησίους 3, 13).

Ἐπίμονη πορεία

Ἐκεῖνο πού δὲν πρέπει νὰ ξεχνάει εἶναι νὰ συνεχίζει νὰ βαδίζει, νὰ ὁδοιπορεῖ, νὰ πορεύεται. Κι ἂν, ὅμως, τὸ ξεχνάει, γνωστὴ διαφήμιση ποτοῦ τοῦ τὸ θυμίζει: μόνο περπάτα, συνέχισε νὰ περπατᾶς.

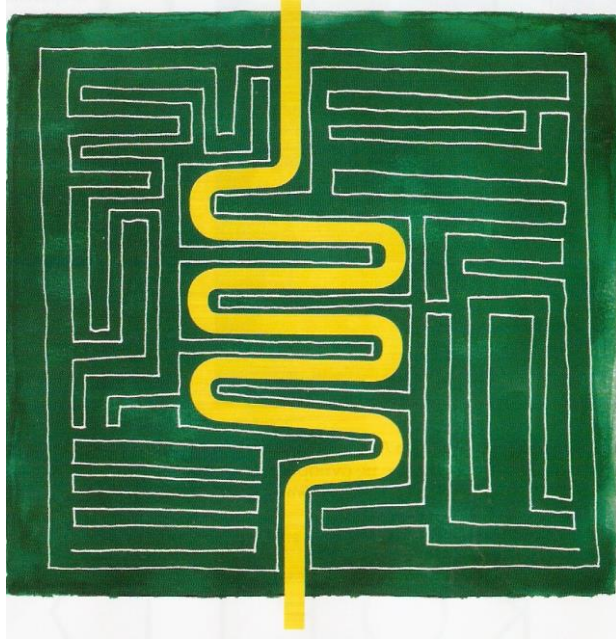
Μὰ θὰ περιμένουμε ἀπὸ τὴ διαφήμιση νὰ μᾶς θυμίζει βασικὰ πράγματα τῆς ζωῆς μας; Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, ἐντούτοις, ὅτι ἡ διαφήμιση ἔχει γίνεῖ «βασικὸς μέτοχος» στὴ ζωὴ μας, μὲ τὸ ἀζημίωτο βέβαια. Πιθανὸν ἢ διαφήμιση νὰ παίξει τὸ ρόλο τῶν λίθων ἐκείνων πού κραυγάζουν ὅταν ἐμεῖς ἀποσιωποῦμε αὐτὰ πού πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε (πρβλ. τὸ «ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται» (Λουκᾶ 19, 40).

Ἡ ἴδια διαφήμιση προκαλεῖ τοὺς χρήστες της νὰ προσανατολιστοῦν στὸ αὐριο, νὰ γίνουν ἔτσι ὁδοιπόροι, περιπατητὲς τοῦ αὐριο. «Ποῖος ξέρει πὺ μπορεῖ νὰ σὲ πάει ἓνα βῆμα»; «Τὸ νὰ προχωρᾶς μπροστὰ σημαίνει διάθεση γιὰ ἐπιτυχία». Ἡ ἐπιτυχία, ὅμως, δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τύχης. Προϋποθέτει μεθοδικὴ ἐπιδίωξη καὶ ἐκμετάλλευση **τοῦ μέχρι τώρα**, ἐπίπονη ἀναζήτηση νέων τρόπων διεργασιῶν τῆς συσσωρευμένης σοφίας ἀλλὰ καὶ προφητικῆς διάθεσης, ἐρμηνευτικῆς τῶν σημείων τῶν καιρῶν. Τὸ ἐπίτευγμα στὸ ὁποῖο φθάσαμε «δὲν ἔτυχε, πέτυχε»!

Ὁδοιπόροι στὸ αὐριο

Χωρὶς ὑπερβολὴ θὰ μπορούσαμε νὰ ὑποστηρίξουμε ὅτι οἱ ἱερεῖς μας εἶναι οἱ κατεξοχὴν «ὁδοιπόροι τοῦ αὐριο». Ἀξιοποιοῦν **τὸ πρὶν**, χωρὶς νὰ τὸ διαφυλάσσουν μουσειακὰ καὶ νὰ τὸ ἐξιδανικεύουν· δὲν μεμψιμοιροῦν γιὰ **τὸ τώρα**· τὸ παραδίδουν **στὸ μετὰ** μὲ τὴ συνείδηση ὅτι αὐτὸ πού κάνουν τώρα παρατίθεται στοὺς ἐπομένους (βλ. Γενικὰ Συμπεράσματα τῆς Ἀξιοποίησης τοῦ Ἐγχειριδίου Ὁργάνωσης καὶ Δράσης τοῦ τόμου 13Α τῆς Σειρᾶς «Ποιμαντικὴ Βιβλιοθήκη», σ. 92).

Δὲν μένουν στάσιμοι. Βαδίζουν ἔστω καὶ μὲ βῆμα σημειωτόν· ἄλλοι τρέχουν σὲ δρόμους ταχύτητος· ἄλλοι σὲ δρόμους ἀντοχῆς. Ὑπακούουν στὸ «πορευθέντες μαθητεύσατε». Ἐνστερνίζονται τὴν ἀναφώνηση τοῦ «μακάριοι» τῶν Μακαρισμῶν, στὴν ἐβραϊκὴ ἐτυμολογία της, πού ἀνταποκρίνεται περισσότερο σὲ μία ὀρθότητα βίου καὶ εὐθύτητα τοῦ ἀνθρώπου ἐν πορείᾳ, σ' ἓνα δρόμο πού μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καὶ τόσο ἄνετο τὸ περπάτημα, πού ὀδηγεῖ ἐντούτοις στὸ Θεό. Ἡ ἀναφώνηση τοῦ Κυρίου «μακάριοι» ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ «ἴτε» (παῖδες Ἑλλήνων) –πού τὸ οικειοποιοῦνται ἀσφαλῶς οἱ ἱερεῖς μας- προχωρεῖτε, «δράμετε» στὸ δρόμο πού ἀνοίγεται μπροστὰ σας.

Καὶ αὐτὸς ὁ δρόμος ἔχει τὴ δική του ἱστορία, πὸν γράφεται μὲ τὸν προσωπικό μας μόχθο, τὸ δικό μας ἰδρώτα, τὸ δικό μας αἷμα, τὸν δικό μας φιλοκαλικὸ ζῆλο σὲ ἓνα ταξίδι νηφάλιας μέθης!